
Klimaendringer truer folkehelsen

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

AMANDA HYLLAND SPJELDNÆS

Universitetet i Oslo

Klimaendringer gir betydelige helsekonsekvenser over hele verden. Koronapandemien er en mulighet til å bremse utviklingen.

Foto: Superjoseph/iStock

The Lancet Countdown on health and climate change er et internasjonalt samarbeid med over 120 eksperter som følger ulike indikatorer som måler helsekonsekvensene av klimaendringer. Siden 2015 har de publisert en årlig rapport der det fremgår at klimaendringer er en alvorlig trussel mot folks helse over hele verden.

Den nyeste rapporten, som nylig er publisert i *The Lancet*, viser at selv om høyinntektsland skader klimaet mest, lider lavinntektsland hardest av klimaendringer ([1](#)). For eksempel fører hetebølger til at flere i lavinntektsland enn i høyinntektsland må

bli hjemme fra jobb og opplever fattigdom på grunn av klimaindusert arbeidsledighet. Manglende finansiering gjør at færre lavinntektsland enn høyinntektsland har handlingsplaner for å håndtere helsekonsekvenser av klimaendringer.

I den nye rapporten beskrives koronapandemien som en mulighet for å iverksette klimatiltak. Pandemien har gitt oss lærdommer som kan overføres til klimasaken, for eksempel betydningen av internasjonalt samarbeid mot globale helsetrusler og at det er mulig å senke de globale klimautslippene. Forfatterne av rapporten oppfordrer beslutningstakere til å bruke de enorme summene som er øremerket til gjenreisning etter pandemien, på klimavennlige tiltak. De mener at vi er i et unikt tidsvindu der alle samfunn må tilpasse seg en pandemifri hverdag, og at vi bør benytte denne muligheten til å samtidig tilpasse oss en klimavennlig hverdag. Dette kan bl.a. skje ved å skape flere arbeidsplasser i næringer for fornybar energi og ved å bygge ut utslippsfrie transportmåter.

– Denne rapporten er svært relevant for norsk helsepolitikk, sier Ernst Kristian Rødland, som er overlege ved Folkehelseinstituttet. Han påpeker at klimaendringer og naturødeleggelse påvirker menneskers helse også i Norge

– Planer for beredskap og respons må utarbeides for alle typer helsekriser, også de forårsaket av et endret klima og ødeleggelse av natur, og klimaendringer og naturødeleggelse må i større grad ses på som helsetrusler i Norge. Dette bør også reflekteres i medienes dekning av temaet, sier Rødland.

LITTERATUR

1. Romanello M, McGushin A, Di Napoli C et al. The 2021 report of the Lancet Countdown on health and climate change: code red for a healthy future. *Lancet* 2021; 398: 1619–62. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 21. januar 2022. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.21.0881

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 7. juli 2026.